Ч. 39 Субота 19 лютого (3 Марта) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Успокоюючі вісти

Вже від многих літ водить ся так майже в цілій Европі, що скоро настає весна, то разом з нею ширять ся і всілякі непокоячі вісти — люди зачинають говорити, що буде війна. Може колись і буде, бо люди позістануть чей завсїгди людьми і мимо всяких заходів прихильників мира, доки сьвіт сьвітом не вимруть ті, що готові до бійки. Але на тепер бодай нема чого побоювати ся війни. А все-ж таки деякі часописи почали ширити непокоячі вісти, ба, в угорскім парляменті поставлено навіть інтерпеляцию до правительства, чи то правда, що на Угорщині посувають войско чим раз більше до границь і що навіть приказано часть армії змобілізувати. Розуміє ся, що угорский президент міністрів рішучо тому заперечив, а тепер в сїй справі відозвав ся також і віденьский Fremdenblatt, котрий так пише: „Все ще розносять ся авантурничі вісти одної угорскої ґазети о якімсь пересуваню австро-угорского войска до сербскої границі. На підставі автентичних информаций можемо завірити, що всї ті вісти, суть лиш простою видумкою“. Для поясненя сего мусимо тут додати, що вісти ті пішли з того, що коли у Відни явив ся бувший сербский посол, а тепер президент сербского кабінету Сімич, щоби вручити Є. Вел. Цїсареви письмо відкликуюче его з посади посла, — пішла поголоска, що він прийшов умавляти ся з нашим правительством о якусь поміч на случай, коли-б в Сербії прийшло до якоїсь ворохобнї. Розуміє ся, що та поголоска була зовсім неправдива.

Так само й подорож Є. Вел. нашого Цїсаря до Ст. Мартен в Рівієрі подала була причину до всїляких комбінаций. Є. Вел. наш Цїсар майже нїколи не виїздвав доси споза границь своеї держави, аж торік їздив на кілька днїв до Территет в Щвайцариї; теперішна его подорож насунула отже гадку, що коли Монарх їде до Рівієри, то подорож ся не обійдесь і без якихсь цїлий політичних і без стрічи з італїяньским королем, Гумбертом, та его дорадниками. Тимчасом ся подорож, як вже загально звістно, не має иншої цїли як лиш стрічу з Єї Вел. Цїсаревою. Fremdenblatt обговорюючи сю подорож Монарха так каже: Вже з того, що цїлею сеї подорожи єсть стріча з Єї Вел. Цїсаревою, виходить, що було би зовсім хибно сполучати які небудь комбінациї політичні з подорожею Монарха, предвиджувати стрічи з політичними особами, або із залишеня таких стріч висновувати політичні наслїдки. Так як минувшого року побут в Территет, так і сим разом побут в Сен Мартен єсть лиш добродїйною перервою, вичерпуючої дїяльности Монарха, котрий кождий день присвячує сповнюваню своїх обовязків і лиш рідко коли позваляє собі виїхати для відпочинку. Єго Вел. Цїсар їде інкоґніто, а всякі політичні мотиви суть виключені.

Наконець треба ще й згадати про відносини Німеччини до Росиї. По кронштадских і тульоньских торжествах настав був загальний погляд, що межи Німеччиною а Росиєю настали вже такі відносини, що обі ті держави лиш чекають хвилї, коли будуть могли одна на другу напасти. Правда, що було між ними напружене і то досить значне, але відносини тепер значно змінили ся, а доказом на то може послужити бесїда німецкого канцлера в парляментї підчас дебати над угодою торговельною з Росиєю. Ґен. Капріві зазначив насамперед, що згадана угода має стати ся мостом між обома великими народами, а дальше сказав: „Єсть то доказом, що правительство німецке позістало вірне своїм традициям, змагаючим до удержаня европейского мира та оборони чести і поваги. Німеччини супротив заграниці. Єсть преці річ ясна, що угода торговельна, заключена межи Росиєю а Німеччиною, причинить ся до усуненя істнуючого тепер між обома державами напруженя: до забезпеченя мира. Говорять вправді, що для забезпеченя мира не потреба угод. Під певним взглядом не можна тому твердженю відмовити рациї, але відносини так зложили ся, що правительство було змушене витягнути консеквенциї з давних угод“.

Сих кілька фактів суть отже найлїпшим доказом, що всї непокоячі вісти, які появили ся були в послїдних часах, не мають нїякої підстави і що мир в цїлій Европі єсть забезпечений коли вже не на довгі лїта, то бодай на найблизшу будучність.

Справи парляментарні.

На вчерашнім засїданю комісиї буджетової вела ся дальше нарада над етатом міністерства торговлї. Міністер торговлї гр. Вурмбрандт предложив свій плян що до будови зелїзниць льокальних. — Пос. Лупул домагав ся будови слїдуючих зелїзниць льокальних на Буковинї: з Глибокої через Серет до Лужан, з Неполоковець до Вижницї і в горішнїй кітлинї Сучави. Бесїдник запитував, чи правительство готове взяти ся до будови сих зелїз-

36)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса.)

(Дальше).

— Позвольте, то вам скажу ще лиш два слова — говорив Мортон дальше — а відтак верну до вашої справи. Ще заким мій посланець вернув з міста, недужа пробудила ся знову — очи стояли у неї стовпом, губами анї не рушила, а коли наконець приїхав лїкар та оглянув єї, а відтак вечером сказав менї, що їй хибує, то показало ся, що то було то саме, що менї вже від рана, неначе мара, стояло перед очима — моя донька була на тїлї зовсім здорова, лиш — зійшла з розума. Вісім днів опісля — говорив плянтатор по хвили дрожачим голосом дальше — відвезли ми єї за порадою лїкаря до одного приватного заведеня в Монтґомері, де она ще й тепер перебуває. Від того часу не чув ще нїхто від неї анї слова. Єї давнїйша задума впадала так загально в очи, що для моїх знакомих теперішне наше нещастє не було несподїванкою — нїкому й на гадку не прийшло, яка була того правдива причина. — Отже за тих вісім днїв — говорив Мортон дальше, як би знову опамятав ся — перевів коронер слїдство, а менї мое власне нещастє так було забило голову, що я майже не зважав на то, хоч і як повинні були мене обходити наслїдки того слїдства. Аж коли моя нещаслива донька вже була виїхала, звернула моя жінка мою увагу на то підозрінє, яке на вас було упало; та на обовязок, що треба буде якось і собі до того вмішати ся. Я побачив, що она має рацию, зрозумів, що ви чей не повинні терпіти за чужу вину — але що-ж було менї дїяти, коби я не хотїв, щоби ганьба моеї дитини стала ся публичною, коли я не хотїв навести на ню кримінального слїдства та дати нагоди, щоби люди в цїлій державі заговорили про мої домашні відносини? Менї зразу здавало ся, що буде найлїпше, коли я дам всему спокій, бо ваша невинність і без того вийде скоро сама на верх; але коли найдивнїйші обставини так якось зложили ся против вас, коли моя жінка ставала з кождим днем неспокійнїйша, коли навіть кількох із наших знакомих з суду загостили до мене і ворожили вашій справі злий конець — тогди вже й я побачив, що треба щось робити. По кількох невідрадних і надаремних нарадах звважилась наконець моя жінка, коли побачила мою внутрішну борбу, зробити з себе для мого батьківского чувства таку жертву, на яку ледви чи зважилась би яка женщина — виставити себе на помовку цїлого округа. Заким я ще на то й згодив ся, бо я тому був рішучо противний, то она вже й перевела по части свій плян; ви преці знаете, що она вам предкладала. Але ви, мимо того, що вам грозила небезпечність, не хотїли на то пристати і з тої пори научив ся я високо вас поважати. То також знаете, що ви звірились моїй жінцї, згадавши про свої відносини до Олени Еліотівної — чого ви тогди виразно не сказали словами, того можна було догадатись — і ось тут знайшов ся для нас новий спосіб, щоби вас оправдати перед судом. Моя жінка дістала була від Олени лист, в котрім она щиро пращала ся з нею; з того й знала моя жінка, де перебуває родина Еліотів — она написала зараз до Олени, як стоїть цїла ваша справа тай то, що ви не хочете нїяк того сказати, де ви були тої ночи під ту пору, коли стало ся убийство. Ми й не завели ся на тій дитині — она приїхала зараз до нас, саме ще в пору, а до своеї матери написала лиш кілька слів, щоби она знала, де єї донька обертає ся і була спокійна. Мимо того всего знав я, що годї, щоби ваша судьба завиcїла лиш від сего одинокого способу ратунку; я знав, що собі люди думають, котрих підбурили ґазети против невинної дївчини, обговорюючи в непростимий спосіб вашу справу лиш длятого, щоби читателї за ними ловили — сегодня мала рішати ся ваша справа, то й я вибрав ся щоби на всякий случай також за вами упімнути ся. Час і розвага поучили мене, який лиш спосіб буде честний, а коли би була розправа хилила ся на вашу некористь, то я був би й без Ицка виступив з правдою. Маете на то найлїпший доказ на тім, що я забрав був з собою покро-

ниць і то ще сего року. — Пос. Пініньский зазначив, що галицкий Сойм розпочав вже акцию, що до будови зелізниць льокальних та лагодить також кілька нових проектів. Без помочи правительства нема й бесіди о виконаню тих проектів, для того бесідник просив, щоби правительство заняло ся прихильно сею справою. — Мін. Вурмбранд зазначив, що при зелізницях льокальних єсть потрібна децентралізация а головна річ, щоби кошти тих зелізниць були як найменші. Правительство предложить ще сеї сесиї закон о зелізницях льокальних. По сім ухвалено етат міністерства торговлї. — Пос. Романчук урґував справу реґуляциї ріки Лімпиці. — Пос. Гомпеш доказував, що причиною повений єсть нищене лїсів і длятого домагав ся контролї над господаркою лїсовою. — Пос. Рутовский поставив резолюцию в справі підвисшеня річної дотациї на фонд меліорацийний, котру й ухвалено.

Перегляд полїтичний.

Президент републики французскої послав до Є. Вел. Цїсаря слїдуючу телеґраму: „Чую ся щасливим, що можу повитати Ваше Величество на земли французскій, а при тім з радостию користаю з нагоди, щоби поновно заявити мої чувства прихильности.“ Є. Вел. Цїсар відповів: Вельми урадували мене милі вирази Вашої телеґрами; спішу отже висказати Вам мою подяку. Побут мій на пригірку Сен Мартен, я о тім згори переконаний, вдоволить мене вповні. Прошу приняти вирази мого поважаня і сердечного чувства дружби. — Єї Вел. Цїсарева навідувалась вчера до бувшої французскої цїсаревої Евгенії а також і Є. Вел. Цїсар вписав ся до лїсти гостий цїсаревої.

З Будапешту наспіла алярмуюча вість, що там в парляменті найдено бомбу, котру хтось підкинув; показало ся, що то був лиш дуже неумістний жарт. Полїция слїдить за виновниками того жарту.

Gaulois доносить з Петербурга, що підчас гостини росийских офіцирів в Парижи заключено межи Росиєю а Франциєю угоду чисто войскову. Вість ся здаєсь дуже неімовірна. — Французска рада міністрів ухвалила зажадати кредиту в сумі 17.000 франків на відшкодоване для потерпівших від послїдних замахів анархістичних.

Новинки.

Львів дня 2 марта.

— **Подорож Є. В. Цїсаря Франц-Йосифа.** Дня 27 лютого виїхав Є. В. Цїсар з Відня до Ментони, положеної у Франциї на самій італїйскій границї і над пречудним побережем серед-земноморским, званим Рівіера ді Поненте. Там, яко граф Гогенембс, проведе наш Цїсар якийсь час з Єї В. Цїсаревою, що прибуває сюди здовж берегів Іспанії і Франциї з Мадери. Буде се для Монарха короткий випочинок по тяжкій працї, якій віддає ся без упину. Ментона належить до найкрасших місцевостий на сьвітї. Між двома величезними скалами надморских Альп Мартіно і Делля-Муртоля лежить місто як у гнїздї заслонене від всїх вітрів і лише від сторони моря отверте. Серед гаїв цитринових і помаранчевих, над котрими підносять ся стрункі евкаліптуси, серед миртів, рож і фіялків, пне ся по скалї старе місто, окружене мурами і баштами сильної колись кріпости Князівства Монако. Кріпость розпадає ся, бо коли 1861 року купила Франция сю місцевість від князя Монако за 4 мілїони франків, стратило місто мілїтарне значінє і на намятку давних часів остали в нїм лише високі доми та вузкі і круті улички. Мешканці Ментони займають ся від віків виробом перфум і мякаронів. Давнїйше процьвітало тут будівництво кораблїв, але тепер підупало, бо новий властитель дав населеню лекший заробок. На вузкім поясї землї зараз над берегом моря стали парижскі підприємцї будувати віллї, палати, величезні готелї, театри, величаві салї концертові; публика богата а терпіюча на груди почала з'їздити ся до Ментони і так за 30 лїт повстала нова модна стация клїматична. — Теперішна подорож Цїсаря не має нїякого полїтичного значіня і лише для чемности поручило французке правительство свому віденьскому амбасадорови подякувати австро-угорскому Монархї, що зволив відвідати французку землю.

— **На дві посади греко-кат. катихитів** при школах народних в Теребовли розписує тамошна окр. Рада шкільна конкурс з речинцем до 15 марта. Платня 660 зр. річно.

— **Доповняючий вибір** одного члена Ради пов. в Лїську з громад сельских відбуде ся дня 29 марця с. р.

— **Презенту** на Пасїчну надала цїсарского надало ц. к. Намістництво о. Якову Андріїшиному, парохови в Лучи, бо о. Дмитро Ляховий зрезиґнував.

— **Проверчені срібні риньскі.** Не лиш у нас та на Буковинї, але також в Дальматиї і Хорватиї, в Боснї і Герцеговинї люблять сільскі красавиці та богаті міщанки проверчувати срібні риньскі або також дають приробльовати до них ушка та силяють їх на шнурки коралїв або пацьорок. Красавиця надає собі тим в очах молодих мужчин, що мають охоту женити ся, подвійного значіня, бо не лиш підносить свою красу, але й дає легким способом спізнати, чого будучий єї чоловік може ще крім краси від неї сподївати ся. Але не всї тї „талярики“ та „сорокївцї“ як їх звичайно у нас називають, призначені на то, щоби вічно висїли на шиях красавиць; богато з них щезає разом з красою і вандрує до — жида. Розуміє ся, що жид не платить вже за них повної вартости, ба навіть і не хоче брати, бо й каса державна не приймає проверчених риньских; їх можна що найбільше продати золотникам по 60 кр. за штуку. Але бувають такі случаї, що декотрі купцї приймають такі риньскі та не раз призбирають і кілька сот таких штук, а тогди мають з того велику страту. Люблянська палата торговельна постановила отже дати просьбу до правительства, щоби оно видало розпоряджене, котре би означило вартість таких ушкоджених риньских і позволило їх приймати га забезпечило тим способом купцїв від дальших страт.

— **Знов дефравдация.** В віденьскій касї хорих викрито дефравдацию 5300 зр. З тих гроший забрав собі урядник Бракль 3000 зр., Сойка 2000 зр., а Ен 300 зр. Ен і Сойка утекли, а Бракля зловили. Може бути, що дефравдация покаже ся більшою.

— **Кілько коштує доси краєва вистава?** Дня 23 лютого відбуло ся засїдане дирекциї краєвої вистави. Зі справозданя касиера д-ра Згурского виходить, що доси видано на цїли вистави: На адмінїстрацию 13.778 зр., на видатки друкарскі і лїтографічні 3.104 зр. 29 кр. на задаток 20.000 великих плякатів 8.253 зр. 45 кр., на порто 2.536 зр. 45 кр., на кошти подорожи делеґатів 3.633 зр. 63 кр., на полїцию 136 зр., на спедицию 1.070 зр. 15 кр., на каталоґ 458 зр. 80 кр., на аренду за реставрацию і землю 2.614 зр. 25 кр., на земельні роботи 39.700 зр., на будови водопроводи і ін. 314.369 зр. Взагалї видано на виставу доси 389.969 зр. 24 кр.

— **Дивна асекурация.** Як кому дасть Бог одну дитину, то тілько втїха з того; як-же ж бідакови вродить ся відразу двоє або й троє дїтий, то вже він не дуже тїшить ся. Три роти не то що один і працювати треба більше і клопоту в двоє або троє більше. Подумав над тим якийсь Англїєць, що такому щасливому, а може й не-

---

вавлені листи, котрі моя нещаслива донька відобрала від убитого; я хотїв ними доказати, що то все правда, що я зізнаю. Правда, що й оповідане Іцка надало їм ще більшої ваги, коли я показав їх прокураторови і все розповів. — От вам і все; я вам так все розповів, як на сповіди. Суд ледви чи вже буде тепер займати ся моєю бідною дитиною — але ваша доля стала через мою нерозвагу такою, що чей для мого власного заспокоєня позволите менї зробити все, що буде в моїй силї, щоби направити ту кривду, яку я вам заподїяв. Як і в який спосіб, того, що правда, не можу сказати, але мабуть, коли менї простите, знайде ся якийсь спосіб на нашій спільній нарадї. — Він обернув ся лицем до молодого чоловіка і подав єму руку а Гельмштедт подав і свою. — Не говоріть о якімсь прощеню, пане Мортон — сказав він на то — хто знає, що ще з того, що стало ся, вийде для мене і для чого оно мусїло так стати ся; найбільше нещастє, яке я пережив в Америцї, послужило менї лиш на то, щоби я став здібний до тутешного житя — а тепер, коли менї подають вже поміч, хоч я ще й не знаю, чи або що я стратив, то чей годї менї говорити о якімсь нещастю.

— Ну, то дякую вам, пане, — відповів Мортон, котрий підняв тепер голову так в гору, як коли-б залагодив який немилий інтерес, котрого бояв ся — але пустими словами не вдїємо нїчого. Я сказав би: заждім аж до завтра та розважмо спокійно, але я знаю нашого сусїда Еліота, що то за чоловік; єму не потреба богато часу, щоби перевести то, що раз постановив. Треба ще сего вечера порішити, що має бути, бо завтра до полудня готов той чоловік вибрати ся з донькою в иншу сторону сьвіта, а тогди, то знаю добре, не було би з того нїчого, що можна би ще тепер полагодити!

— Менї видить ся, що Олена, о скілько я єї знаю, ледви чи схоче тепер послухати свого батька так, як за першим разом — докинула Павлина, споглянувши спід ока на свого чоловіка.

— А що-ж вдїє? — сказав на то Мортон; отсей наш молодий приятель не хоче єї сватати, доки аж не забезпечить собі своєї будучности, щоби она відтак, як він каже, не бідувала з ним, та й має розум, якого би я не одному із наших молодих Американцїв желав, — а ми чей не станемо отверто против єї батька, хоч би ми й приняли їх до себе. До того має право лиш той, котрому она повірить цїле своє будуче житє. Коли хочете поки що приняти у мене дома або на моїй фермі яку посаду, доки аж не знайдете собі щось лїпшого, то бодай на якийсь час будете мати спокій та не будете бідувати, а й она має право перебувати у нас.

Гельмштедт схопив ся із свого крісла та став неспокійний ходити по комнатї. — Була би то велика нерозвага — сказав він наконець приступаючи близше, коли-б я не приймив вашої помочи в такім положеню, в якім тепер находжу ся, я вам ще сам пригадаю вашу обіцянку — але вашого послїдного предложеня, хоч і як оно щире, не можу приймити; для мене було би то лиш становище з конечности або милосердия, а ви ще попали би в немиле положенє супротив Еліота, ба, може супротив цїлого тутешного товариства — казали би, що ви рівняєтесь з чужинцем, що нїчим не єсть і нїчого не має, а сватаєсь до дївчини з одної з найперших родин в краю; ви би обрупили на себе всїх богатих родичів, що мають доньки, і мабуть жалували би опісля тої жертви, хоч би й як она була тепер щира. — Я мушу вишукати собі якесь становище, якусь самостійність — говорив він дальше і став знову ходити по комнатї — буду вас просити о поміч і раду, але знаю, що то не стане ся в однїй хвили. Піду завтра досьвіта до Оклї — менї треба би й так поговорити з Еліотом, бо він мене ще не відправив, а заплатив менї за пів року наперед, — поговорю з ним, як менї прийде на гадку, покажу єму, що він має бодай дїло з честним чоловіком, котрий не робить на свою користь поза єго плечима, як він то може думає, анї не напосїв ся на єго грощі та не хоче инакше поступати, як лиш отверто. Що відтак з того вийде, — не знаю; але то тепер знаю, що то мусить бути мій перший крок, коли моя совість має бути зовсїм спокійна.

— Чи то як-раз буде найпрактичнїйше, не знаю — сказав Мортон на то, розгортаючи собі волосє — сполошеному коневи не стає нїхто просто на дорозї, а на річи, котрих годї вже змінити, люди скорше пристають, як на то, в чім лишає ся їм ще свобідну руку. Але менї годї противитись вашим поглядам.

— А чи ви подумали о Оленї і єї щастю, коли-б ваша стріча з єї батьком мала ще острійше закінчитись межи вами, як ви то може собі думаєте? — відозвалась Павлина, а Гельмштедт побачив, що она стала така поважна, якої він єї ще доси нїколи не видів. — Менї аж хоче ся вже вірити, що й любов хоч би

щасливому батькови треба би якось у такій несподіваній пригоді помогти. Пішов до голови по розум і заложив „Товариство обезпечень на випадок близнят або трійняків.“ За малу оплату річну родичі близнят дістають від товариства від 500 до 1000 зр. відразу. Що то вже люди не видумують!

— **По пяному.** Недавно увязнено на улици Парижа одного пяного механїка і заведено єго на поліцию. Там застав він одного пяного робітника з Бельгії і попав у таку лють, що відкусив робітникови обидва уха і кусень щоки. Зраненого завезли у шпиталь і там єго відвидів механїк, коли витверезив ся. Перепросив робітника тай рад був єму якось помочи. Лікар подав єму до того раду, зрізав троха мяса з рамени механїка, зробив нові уха робітникови, причінив їх — і операция удала ся дуже добре. Тепер робітник має нові уха, а механїкови рана загоїла ся — і обом добре. Коби лиш то правда!

— **Новий лік против сухіт** винайшов францускиий лікар де ля Жаріж. Вже не від нинї звістне лїчниче дїлане креозоту на діткнені сухотами тканки легких. Цїла трудність була з впровадженєм креозоту до легких. Вправдї зажиганий пигулками дістає ся там через обіг крови, однак дуже шкідливо дїлає на жолудок. Ішло о то, щоби впровадити єго до легких безпосередно, иншою дорогою. Вже досьвіди Кльоде Бернарда виказали, що легкі мають велику спосібність втягати і виділювати течі. Тілько заходила трудність перепровадити течі через віддиховий канал в околици піднебінного язичка. Найлекше діткнене викликує спазматичний кашель, а навіть може бути причиною задавленя. Лікарі пробовали вже штучно впроваджувати течі до гортанки, і се удавалось їм. Лікар де ля Жаріж примінив сю методу при впровадженю олійку креозотово-ментолевого до легких, і показалось, що віддихові проводи перепускають сю теч. Єго можна впровадити до легких майже 50 кубічних сантіметрів. Хорий відчуває лиш трохи тепла в грудях. Теч переходить через всї хорі части легких, а лїчничі наслїдки дають гарні результати. Досьвіди в парижских шпиталях виказують побіч неповодженя, також і щасливі випадки; кількох виздоровіло зовсім. По кількох тижднях вертав сухотникам апетит і тїло набирало сили. Кашель і харкотине уставали Запалене катаральне кінчин легких уступає по двацятьох инекциях креозоту. — Очевидно ще треба потверджения тих результатів, котрі були би одною з найбільших добичей лікарської науки в 19. столїтю.

Господарство промисл і торговля

Штучні навози.

(Дальше*).

До навозів фосфорових належить дальше **мука кістянна**. Заким о сїм навозї поговоримо близше, мусимо звернути увагу наших господарів на то, що тепер волочить ся у нас по краю богато аґентів, котрі намавляють наших селян, щоби они купували у них дуже добру кістянну муку, котра може заступити найлїпший обірник а не коштує богато, бо єї можна майже за безцїн спровадити собі з фабрики, котру они вкажуть. Ті аґенти беруть від господарів задатки, а в найлїпшім случаю присилають їм відтак так лихий товар, що єго не можна нїяк ужити. Треба отже бути осторожним і не давати ся отуманювати тим аґентам.

Мука кістянна робить ся з костий. Кости мають в собі два дуже важні для ростин творива, именно фосфор і азот. Фосфор єсть в костех сполучений з вапном, а азот первотвориво, потрібне ростинї до витворюваня зерна, містить ся головно в тих частях костий, з котрих виварює ся клий (карук). Крім того мають кости ще й трету часть складову, котра вже не то, що не приносить ростинам нїякого хісна, але ще й єсть для них шкідлива; єсть то товщ, котрим кожда кість на скрізь переходить. Щоби отже з костий був добрий навіз, то треба їх насамперед виварити або в який инший спосіб очистити з товщу. Роблять однакож і **сиру муку кістяну** т. є. товчуть сирі кости на муку, але дуже рідко. Задля товщу, який в нїй находить ся, не дає ся она добре потовчи на муку а відтак і не розкладає ся добре в земли та потребує до того богато часу. Коли-б кому удало ся де роздобути такої муки, то єї треба уживати на ґрунтах легких і теплих. Сирої муки кістяної уживає ся лиш з осени, щоби она мала час розложити ся в земли. — Лїпша від сирої муки єсть **мука з варених костий**; ту муку можна розпізнати від пареної по тім, що она в пальцях єсть досить суха і буває досить грубо мелена. **Парена мука кістянна** буває двояка: просто лиш парена, або насамперед очищена від товщу бензиною а відтак парена. Просто лиш парена мука кістянна появляєсь в торговли вже чим раз менше; она єсть в загалї лїпша, як обі попередні, бо має менше товщу а від сирої муки відрізняєсь тим, що єсть значно мілча, через що тим лекше розпускаєсь в земли. Єї найлїпше давати на ґрунти глинковаті а навіть глинасті, лиш щоби они були теплї і мали в собі трохи порохнички; она може тогди заступити зовсїм обірник, а навіть буває иноді навіть лїпша, особливо під озиму пшеницю. Під яре збіже можна єї також уживати, але лиш в осени, щоби она могла через зиму розпустити ся в земли. На збитий глинастий ґрунт она не добра. — **Мука бензинова парена** робить ся в той спосіб, що кости поливає ся насамперед бензиною, котра розпускає в них товщ, а відтак парить ся їх і меле ся на муку. Мука та має дуже мало товщу, коли єсть добре зроблена; она має такі самі свойства, як і парена та уживає ся так само. — **Мука бензинована непарена**, коли єсть добре зроблена і має ще досить клию, єсть найлїпша з мук кістянних. — **Мука відклиєна** має в собі дуже мало азоту, а богато фосфорової кислоти. Коли она чиста, то можна єї легко по тім пізнати, що єсть ясна, майже біла, мілка і тяжка. Найчастїйше переробляють єї на суперфосфори. — **Мука відклиєна препарована** єсть змішана з сірковою кислотою (вітриолем) і вже властиво перемінена на суперфосфор; она розпускає ся в земли досить легко (Д. б.).

*) Гляди чч.: 2, 7, 16 „Народ. Часописи“.

— **Лік на заразу у курий.** Зараза на кури в Бережанщинї спонукала якогось дописувателя Kur. Lwow. з Гусятина оголосити в згаданій ґазетї слїдуючий лік: На літер кукурузяної муки додає ся 15 ґрамів мілко потовченого простого перцю, варить ся відтак старе зелїзе і водою з того заливає ту муку і робить ся з неї тїсто, котре відтак дає ся здоровим курем в тих сторонах, де показала ся зараза через три дни. Лік сей — каже дописуватель — показав ся дуже добрим, бо хто єго ужив, то хоч у сусїда всї кури вигинули, у него позісталн всї здорові.

— **Дички до перасаджуваня в огородах** суть найлїпші ті, що вже в другім роцї надають ся до щепленя або очкованя. Старі дички або мало що або й нїчого не варті, особливо такі, що довго росли в лїсї. Всї дички того рода мають слабе корінє і длятого не надають ся до садженя в огородах, бо або усхнуть, або дерево з них буде слабе і хоровите та неурожайне.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Трієст 2 марта. Найдост. Архікнягиня-вдовиця Стефанія відплила нинї на кораблї Льойду до Корфу, звідки попливе дальше до Єгипту.

Берлин 2 марта. Комісия буджетова вичеркнула в етатї войсковім 11 мілїонів.

Лондон 2 марта. Ґледстон подав подане о дімісию ще минувшої суботи.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

	Поспіш-ний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	5·26	11·11	7·36	—
Підволичиск	6 44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·54	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 36	—	10·36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	8 01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника **львівского**, він різнить ся о 35 минут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

як доброго мужчини не може позбути ся еґоізму, все одно, чи би той еґоізм називав ся честию, чи навіть гордостию, чи як небудь инакше.

— Хиба-ж ви дїйстно думаєте, що мужчина, котрий має бути опорою для якоїсь женщини, може пожертвувати хоч би на хвильку свої засади, навіть хоч би то розходило ся о єго найбільше щастє в житю — коли та женщина має споглядати на него з таким поважанєм, з яким повинна? — відповів Гельмштедт на то запалюючись трохи. — Я ще мало пізнав тутешнє житє і може бути, що я ще не зовсїм добре суджу, але менї видить ся, що всї американьскї відносини родинні були би инші, коли-б богато мужчин були мужчинами в сїм значіню. — Дайте менї виспатись — говорив він відтак спокійнїйше — може в ночи прийде менї яка щаслива гадка; дякую вам з цїлого серця за вашу прихильність.

— Я то ще тогди собі думав — відозвав ся Мортон — коли ви промавляли в своїй оборонї, що з вас був би у нас один із найлїпших адвокатів, а у тім всїм що ви тут наговорили, єсть щось, що могло би переконати дївчину, хоч я вам десять разів, не раз, кажу, що ви не маєте рацїї. Робіть, як хочете, ідїть та виспіть ся, — але ледви чи будете спати, а коли вам прийде яка гадка, то памятайте, що я готов подати вам поміч.

Гельмштедт подав руку молодій жінцї. — Чи таки не признаєте, що правду кажу? — спитав він єї.

— Треба, щоби вас якась женщина дуже любила, аби оцїнила ваші погляди — відповіла она не споглянувши на него, — дивіть ся, щоб ви устоялись з ними перед Оленою, тогди вже нїчого більше не скажу.

Гельмштедт ляг спати, але не міг заснути. Розбирав собі в голові, як то він завтра стане перед Еліотом, роздумував, що має єму сказати і уложив собі довгу бесїду, аж наконець і задрімав та в снї ще роздумував дальше і не міг собі пригадати якогось слова, котрого єму було потреба; так тим намучив ся, що аж пробудив ся. Перекинув ся на другий бік, але знов не міг заснути. Все єму стояло на гадцї, що зробить тогди, коли Еліот покаже єму дверї? Сам собі не хотів того признати, але чув в собі, що вся єго гордість противилась би тому, коли-б „єго жінка“ прийшла в таке положенє, в котрім він був би зависимий від Павлининого чоловіка — коли собі пригадав першу з нею стрічу в Ню-Йорку і як він там з нею обійшов ся, то побачив тепер велике упокоренє для себе. А що-ж мав він діяти, коли не хотїв тепер, а може й на завсїгди, покинути Олени? В горячковім роздразненю схопив ся він і став ходити по хатї, але холод в комнатї загнав єго знов у постіль.

— То хиба вдурію — сказав він сам до себе, сївши у постели. Будь спокійний Августе; мусиш піти просто і отверто до старого; що з того вийде, то вже порішить судьба — чого наперед тим журити ся? Всеж-таки, чи сяк, чи так побачу завтра Олдну, а що з того вийде, то покажесь завтра. Тепер спи, Августе! Він положив ся знову та став думати о Оленї а перед єго очами ставали поодинокі образи з єго короткої любовної історії, а не задовго плели ся дальше в рожевих снах.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.